



Petar Miloradović

HUMUS

STRELA

U mutnim godinama
muzicirali su klimavi prozori,
u fabrikama brujale mašine,
strugale spirale metala,
lokne renesanse,
ali našeg doba.

Gledao sam u slike kroz tamne naočare,
u pomračenje,
i ponavljao greške.
Propuštao i zaboravljaо,
nedovoljno ulagao trud,
motrio
u Mantenjino *Mučeništvo Svetog Hristifora*.

Osećao sam se kao Tiranin između knjiga,
sakriven u svojim danima,
presuđivao tajni i znanju.

Mislio na strelu
upućenu ka oku
i žmuriо.

Izložen i sa nepojmljivom krivicom,
u središtu mete,
sanjao približavanje
iskovanog vrha,
oštrinu sveta.

GLASOVI

ARSENAL, KONCERT

U napuštenoj topolivnici
ako još uvek postoji fin čelik,
ohlađena kap u kalupu, zelena bronza,
onda se šunja i ova rečenica:

Jednom ispaljeno zrno uvek pogađa i ima cilj.

Ne znam ko ju je rekao.

Na ulazu podsetio sam se
šta mi je preneo Marko Vuković
da piše Hans Berli
o čeliku.

Da li mašice smeštaju na pravo mesto
usijanu baš svaku reč,
đule, između ostalog,
izbriše sve oko sebe,
obrne zemlju, stvarnost
i strmoglavi se kao kamen na srce
pa pokaže drugo, nešto.
Stupice onemoguće odstupnicu.

Zato pričam o tragu vukova,
topovskoj grmljavini,
pisanju sivog užarenog liva,
odjekivanju arsenala; boji ugljenika, grafita.

Nečemu što menja život,
o mestima prekrivenim prašinom
koja su otpevala svoje značenje;
semenu u obliku nota
sa paperjastim krilima osmina,
muzici starih zgrada,
u zagrljaju loze i paviti.

SNEG

„Da li se iko seća *snega*
na TV ekranimi?”,
zvuči isto kao kada su nedavno spominjali
smetove od pre rata.

Da li se neko seća dugačkih kolona,
u vejavici na programu,
na marševima i u bitkama
obeleženim vučjim imenima?

Tvid kaputi imali su u svom sneg-tkanju
osnovu koju nismo prozirali kao linije
u čuvenim katodnim cevima.

Svetlim i toplim
lampama u pustinji leda
u usamljeničkim noćima,
zimi, na Severu.
Tamo gde uvek drema rat
i pada sneg,
briše stope, rukopis, snove
i zaboravlja sve otpre.

JELEN

Na kraju pojaviće se
„*Jelen na visinama*“.
U istoj šumi zalutao los
sporo će kasati,
očekujući poslednji zov.

Nevidljive ušare
useliće se u prostor.

Stizaće pisma,
imaću odgovore.

Ukazaće se zlatni vrhovi planina
i ponori duboki.

Smrče će započeti igre smrti
i istanjiće se daske.

Šuma kojom ću voziti kad olista ledom
odjekivaće od fazana i tetreba.
Gnezda će biti prazna,
nestaće jaje,
savršen kovčeg.
Seme i klica.

Čitaću robove,
drveće, lišće,
boje u tubama.

Novosti će se veseliti u poštanskim vrećama,
u železničkim vagonima.

Izači ću iz slike, svetla,
smirivaću se u noćima,
zamišljati nevidljivo a čujno.

U okvirima će me čekati oblaci, ptice;
i na zatalasanim brdima
napasaće se malo stado.
Gledaću i reći:
Vidi, jelen, lane.
Osmehnuto tele.

REZOVI

Lisice u okolini,
kao priča kojom ne vladamo,
pojavljivale su se čak i danju
bez straha.

Iza vlažnih zidova i kapija,
na velikim pećima,
vaprova kožurica se kuvala,
„Jer Dragan, ginekolog, to voli.“

Očekivali smo goste.

Slepi miš, vilin konjic, obad,
mogli su završiti let obodima poseda.
Pakla?

Listopad pa studeni,
pregledali smo državni kalendar,
vreme kad jezik je bio širi
kao crvene cigle šestotomnog rečnika.

Plodonosio je biserak,
porodica kozokrvnica
predstavi se tom vrstom.

Lukavost sveta izgledala je
kao naježene gusenice gubara,
nežne a ubitačne.

Okovratnici su imali čilibarske oči, riđu dlaku.
Pojam *dobrobit životinja* nije postojao.

Porođaji i začeća nisu spominjani.
Svaki pokret bio je iz stomaka,
došli smo do sklada.
Oslobođeni i laki
prepuštali smo se olujama u grudima.

Ne znajući kako
ali od nespomenutih a raspoloživih reči
ne bih završio pesmu
ni carskim rezom,
samo bih je nastavljao.

Petlovi ovde ne pevaju.

KUPUS

Lišen svake časti i poštovanja,
očaran skromnošću,
želeo si da ti umesto spomenika
na grobu posade kupus,
da se zelenim listovima otvorиш nebu.

Mada moglo je i drugačije biti:
da isto znači kamen boje Dunava
ili živicom bršljana uobličene stope.

Ispijao si teško vino,
i nisam te razumeo,
kada si mi čašu bacio pred noge
i u stotine krhotina je polomio.

Možda su leptiri kupusari,
na zavesama zaustavljeni, uplašeni
odleteli na šećer, na krv,
i pali u boju.
Slike iza tvojih tamnih stakala.

Jednostavnost i izoštrenost
do kojih si s vremenom došao,
nastavljujući nezaustavljeni niz,
prateći jedan koren
prodirao u to:
Šta je čovek –
telo,
Homo sapiens,
humus.

ULOV

Sloboda je samo u divljini –
trčao sam u šumama
birajući neuređene staze.

Razgranavale su se prepreke;
stabla porušena;
pojavljivale ispod stelje
zmijske košuljice;
otrovne gljive
možda odgovorne za smrt.

Niže na putu,
okupljeni lovci
gledali su mrtvo telo srndaća
pogođeno iz oružja
u predelu grudi.

Ocenili su ulov
najvišom ocenom,
jer je neizvesnost kratko trajala.
Jedna crvena tačka,
precizno zrno,
olovo rascvetano u grudima,
ono najteže.
Prekinut život, trk, stih,
iznenadnom stihijom.

Napustio sam tu pesmu,
izmigoljio se i otisao,
obučen u neprozirnu krivicu,
jer nisam osuđivao,
jer sam čutao.

SVETE KNJIGE

Otvorio sam još jednu bibliju
Život životinja,
zastareo primerak Brema.

Stada i jata,
sve je u svom redu stajalo
ili plovilo i trčalo, letelo,
bizoni i losovi,
čaplje, vodomar,
drozd.

Prepoznavao sam ih i ranije
kao upozorenja na putu,
ili u molitvi
koju sam čitao u sebi
kao iskupljenje za svačiji život.

Familijo
velikih kraljeva,
molim vas ne odustajte od mene,
viknuo sam.

Prelazio na *Botaniku*
i na stare zavete:
Stablo, razgranaj se,
lipo, omoriko,
sunčanice i zvezdani,
pokupite svetlo,
dodajte nijanse mom krvotoku, telu.

Usporite severac,
sačuvajte svaki zrak.
Na vama ću zapisati kredo,
bića i carstva.

OSTACI

*Staze pokazuju šumu / svjetlo pljušti /
kroz pukotine lišća: / ti sahranjen /
slušaš vlažni mimohod losova, / riku jelena.*

Fabio Pusterla, „Boksten“

*Izvukoše kostur / Velikog irskog losa /
Iz treseta, na noge ga staviše, / Košaru neobičnu, punu vazduha./*

Šejmus Hini, „Močvarna zemlja“

Sledio sam miris trulog lišća
na zemljanom šumskom putu
zimzelene kupine, rese leske

i u grmlju našao skelet govečeta,
sa pozelenelom plesni na rebrima.

Da li se izgubilo i ostalo zauvek nenađeno,
ili je neki ludi seljak napustio svoje imanje
i životinjsko u sebi
pušio sa svim zemaljskim u ponor?

Možda je očekivao
ako ga neko pronađe
reći će šta vidi u kostima,
rogu, kavezu oko srca.

Nedaleko
mravinjak je bio zatvoren za posete,
model vulkanske kupe koja će provreti na proleće
usred šumarka.

Pečurke trud iznikle na stablu
nudile su mogućnost kretanja u visinu
kroz carstvo glijiva,
odvajanje od zemlje.

Postojimo,
otiskujemo se i zaustavljamo,
šta će od nas biti,

pitao sam se,
gde će biti ostatak,
kad raščistimo sa sobom,
i napustimo sve.

Pokušavao sam da čitam tragove,
predao se prizorima.
Pred onim što sam video
skidao sam ispletenu kapu,
jer nisam nosio šešir,
i znao: ko je gospodin
ponizan je u šumi.

DRAKAR

Iznenada kao da mi je neko šapnuo:
„Odjedrićeš kada se u rečima pojavi vetar.“

Knjiga sa Severa pokazala mi je semenke
i mulj tresetišta, vlakna trske;
vikingški brod na naslovnici.

Doleteo je još u istom zavežljaju
tačno podešen časovnik;
zlatan novčić sa brojem pet –
cena putovanja zabeležena pod jezikom.

Nacrt za kostur broda i pravila izrade
u kojima piše:

*Potrebno je poseći
četrnaest velikih hrastova,
svaki prečnika jedan metar...*

*Umešnim udarcem Mihael
i još četvorica muškaraca
oboriće ih za tri sata ...*

i

*Kovač brodogradilišta
napravio je kopije sekira iz tog doba
najprikladnijih za tesanje i obaranje drveća.*

Mislio sam
starost je spora mahovina,
stabla će dostići novi krug,
za drakar moj,
odvojiće se od zemlje,
odneće me jednom iza godova.
Rožnati češljevi za crvenobradog
iz drugih kraljevstava
složiće mi zapise.
Osetiću na koži hladnoću,
oštricu sekire.

Preko jedne boje
rezom naneću drugu boju.

Ko će poseći rodoslove,
ko pojavitи tajno u ovoj pesmi?

Izdahnuću jasno glasove,
lozinke i brojeve.